

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Запорізька політехніка»

Методичні вказівки для практичної та самостійної роботи
з дисципліни
«Рекреалогія та санаторно-курортне лікування»

для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання спеціальності
242 «Туризм», освітня програма «Туризмознавство» ОС «Бакалавр»

Методичні вказівки для практичної та самостійної роботи з дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування» для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання спеціальності 242 «Туризм», освітня програма «Туризмознавство» ОС «Бакалавр» / Укл.: Д.Д. Гурова – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2021. – 30 с.

Укладач: Д.Д. Гурова, к.геогр.н., доцент

Рецензент: Зайцева В.М., професор, к.п.н.,
завідувач кафедри туристичного, готельного та ресторанного
бізнесу

Затверджено
на засіданні кафедри
«Туристського, ресторанного
та готельного бізнесу»

Протокол № 1 від 14.08.2020

НМК факультету
Протокол № 1
від «31» серпня 2020 р.

ЗМІСТ

Вступ	4
Мета та завдання навчальної дисципліни	5
Зміст дисципліни за модулями	7
План практичних занять з дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування»	8
Питання для самостійної роботи/індивідуальне домашнє завдання (тематика рефератів) з дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування»	13
Завдання для контрольних робіт для студентів заочного відділення з дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування»	15
Контрольні питання з дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування»	18
Література для підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи	21
Розподіл балів, які отримують студенти	23

ВСТУП

Вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування» розроблено з обліком того, що студенти спеціальності 242 «Туризм» відповідають освітньо-професійним програмам підготовки при реалізації робочих навчальних планів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр», вивчають її на курсах нормативних навчальних дисциплін.

Для контролю вивчення дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування» передбачені наступні форми організації навчального процесу: лекційні й практичні заняття, написання тематичних рефератів, складання заліку.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Мета** надання системних знань та навичок в організації рекреаційної діяльності та санаторно-курортного лікування
- Завдання**
- засвоєння навчального матеріалу студентами, формування практичних навичок роботи студентів зі спеціальною літературою;
 - орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем індустрії туризму і гостинності для підвищення якості професійної підготовки управлінських кадрів.
- У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен
- знати:**
- концепції рекреалогії;
 - рекреаційні системи як осередки відновлення психофізичних сил людини;
 - рекреаційні програми як засоби задоволення рекреаційних потреб людей.
- Вміти:**
- розробляти нові туристські маршрути і тури;
 - створювати індивідуальні оздоровчі програми;
 - проводити оздоровчі заходи.

Удосконалення навчального процесу передбачає підвищення ролі самостійної роботи. З цією метою дещо скорочується обов'язкове аудиторне навантаження і вивільняється час для самостійної діяльності студентів.

Самостійна робота – органічна частина навчального процесу. Вона допомагає глибоко засвоїти матеріал, закріпити знання, поглибити вміння та навички в пізнавальній діяльності, творчо мислити; виховує організованість і дисциплінованість, активність та ініціативу, настирливість у досягненні мети; сприяє виробленню власних прийомів і методів пізнання, вчить раціонально організовувати та контролювати робочий час.

Однією з форм самостійної роботи є **підготовка до практичних занять**, завдання яких полягає в тому, щоб закріпити і поглибити знання, навчити творчо працювати з літературою, виробити вміння

аналізувати процеси і події, розвивати здатність до самостійних суджень, висловлювати і відстоювати свої погляди, навчити готувати реферати, повідомлення з окремих питань, виступати з ними на заняттях.

Виконання **домашнього завдання** можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті.

Реферат – це короткий виклад у письмовому вигляді або у формі доповіді змісту наукової праці, літератури по темі.

Підготовка рефератів – засіб оволодіння методикою і навичками роботи з літературою, використання загальних теоретичних і методологічних положень в ході аналізу певних процесів, явищ, подій, уміння пов'язати матеріал і реальність, обґрунтувати свої висновки. Разом з тим реферат – одна з форм перевірки знань студентів.

Вимоги до оформлення рефератів та контрольних робіт

Реферат або контрольна робота виконуються на одному боці аркуша білого паперу формату А 4 (210 x 297 мм). Текст розташовується через півтора міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці у текстовому редакторі Word шрифтом Times New Roman, 14 кеглем. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали.

Текст реферату або контрольної роботи розміщується на аркуші з дотриманням таких розмірів берегів: з лівого боку – 30 мм, з правого – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм. Абзаци в тексті потрібно починати з відступу, що дорівнює 5-и знакам (1,25). Відступи мають бути однаковими впродовж всього тексту. Виділення фрагментів тексту реферату або контрольної роботи **жирним шрифтом** або *курсивом* не дозволяється.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ ЗА МОДУЛЯМИ

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД КОНЦЕПЦІЙ РЕКРЕАЛОГІЇ. РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Тема 1. Рекреалогія як наука. Рекреаційна діяльність.

Теоретичні школи рекреації. Концептуальність поглядів на рекреацію. Теорії рекреації. Рекреаційні концепції середнього рівня. Поняття рекреаційної діяльності.

Тема 2. Рекреаційні та природні лікувальні ресурси.

Поняття рекреаційних ресурсів, їхні види. Оцінки природних рекреаційних ресурсів. Природні лікувальні властивості ресурсів світу та України.

Тема 3. Кліматолікування. Водолікування. Грязелікувальні процедури.

Особливості кліматолікування, головні кліматичні курорти світу та України. Особливості водолікування, основні бальнеологічні курорти світу та України. Особливості грязелікування, основні грязьові курорти світу та України.

МОДУЛЬ 2. САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ

Тема 4. Заклади лікувально-оздоровчого відпочинку на курортах.

Поняття курорту і курортної місцевості. Історія формування курортного господарства України. Географія лікування окремих хвороб на курортах України (опорно-руховий апарат, система кровообігу, органи дихання, нервова система та ін.).

Тема 5. Організація санаторно-курортного лікування

Санаторно-курортне лікування в профілактиці і лікуванні хворих із серцево-судинними захворюваннями, неспецифічними захворюваннями легень, туберкульозом, захворюваннями обміну речовин та ендокринної системи. Можливості санаторно-курортного етапу в профілактиці і лікуванні перелічених захворювань. Методики, що застосовуються.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЛОГІЯ ТА САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ»

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1-2

Рекреалогія як наука. Рекреаційна діяльність

Контрольні питання для самостійного опрацювання студентами

1. Виникнення та розвиток рекреалогії.
2. Основні вітчизняні і зарубіжні теоретики науки.
3. Об'єкт, предмет та суб'єкт рекреалогії.
4. Рекреаційна система як об'єктивне і соціальне утворення.
5. Основні поняття рекреалогії.
6. Рекреалогія в системі наук. Співвідношення рекреалогії та рекреаційної географії.
7. Зв'язок з професійно орієнтованими дисциплінами.
8. Основні напрями рекреаційно-географічних досліджень в Україні.
9. Методи дослідження та методологічні підходи в рекреалогії.

Практичні завдання

1. Висвітліть основні визначення поняття «рекреація».
2. Що спільного та яка різниця між поняттями «рекреація» та «туризм».
3. Коли була створена ЮНВТО і які основні цілі та напрями діяльності даної організації?
4. Розкажіть про розвиток науки про курорти.
5. Охарактеризуйте види рекреаційної діяльності. Розкажіть коротко про кожний.
6. Заповніть таблицю «Типи рекреаційної діяльності».

Індекс ТРД	Назва ТРД	Приклади ЕРЗ
β1	купання	Плавання у відкритому водоймищі, в критому басейні, зимове купання, купання в джерелах тощо

7. Визначте, що являє собою «рекреаційне проектування»?

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3-4

Рекреаційні та природні лікувальні ресурси

Контрольні питання для самостійного опрацювання студентами

1. Поняття рекреаційних ресурсів, їхні види.
2. Оцінки природних рекреаційних ресурсів.
3. Кадастр природних лікувальних ресурсів.
4. Природні лікувальні властивості ресурсів світу та України.

Практичні завдання

1. Визначте природні рекреаційні ресурси та природно-рекреаційні об'єкти України.

2. Заповніть таблицю «Мінеральні води України».

Група	Тип води	Курорти

3. Визначте, які існують зони округів санітарної охорони

4. Охарактеризуйте клімат природних зон України.

5. Заповніть таблицю «Основні типи лікувальних грязей України».

Тип грязі	Мінералізація	рН	Родовище

6. Праналізуйте різницю між пологідами, сапропелями, торфовими, сопочними грязями.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5-6

Кліматолікування. Водолікування. Грязелікувальні процедури

Контрольні питання для самостійного опрацювання студентами

1. Кліматолікування, лікувальні види клімату.
2. Водолікування, бальнеологічні курорти.

3. Грязелікувальні процедури, характеристика грязьових курортів.

Практичні завдання

1. Охарактеризуйте такі кліматолікувальні процедури як аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.

2. Визначте, які існують кліматолікувальні режими, показання для їх призначення.

3. Які кліматотерапевтичні споруди використовують провідні кліматичні санаторії світу й України?

4. Проведіть класифікацію таких водолікувальних процедур, як ванни. Відповідь оформити у зошитах у вигляді таблиці.

5. Виберіть з переліченого один вид водолікувальної процедури «душ», розкрийте сутність процедури, показання та протипоказання до застосування: дощовий, голчастий, пиловий, висхідний, циркулярний, струминний, віялоподібний, шотландський, кишковий (ректальний) душ.

6. Розгляньте методики парафінолікування.

7. Проведіть класифікацію преформованих лікувальних фізичних факторів. Виберіть один з видів та зробіть усну доповідь.

8. Заповніть таблицю «Класифікація масажу»

Вид	Техніка виконання	Форми проведення	Прийоми ручного масажу

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7-8

Заклади лікувально-оздоровчого відпочинку на курортах

Контрольні питання для самостійного опрацювання студентами

1. Поняття курорту і курортної місцевості.

2. Підходи до типології курортів: за потужністю, лікувальними факторами, відомчим підпорядкуванням, значенням, тривалістю експлуатації, медичним профілем, функціональним використанням, віковим складом, місцезнаходженням тощо.

3. Історія формування курортного господарства України.

4. Кількість рекреаційно-курортних установ по областях України та їх місткість.

5. Географія лікування окремих хвороб на курортах України (опорно-руховий апарат, система кровообігу, органи дихання, нервова система та ін.).

Практичні завдання

1. Заповніть таблицю «Основні етапи розвитку вітчизняної курортної справи»

Назва періоду	Загальна характеристика	Видатні дати і події

2. Визначте які типи курортів існують та за якими критеріями здійснюють їхню класифікацію?

3. Охарактеризуйте сучасний етап розвитку курортної справи. Якими є особливості санаторно-курортного обслуговування на сучасному етапі?

4. Заповніть таблицю «Головні курорти світу».

Частина світу	Курорт (країна)	Профіль курорту

5. Заповніть таблицю «Курорти України».

Курорт	Вид і профіль	Захворювання, що лікуються

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 9-10

Організація санаторно-курортного лікування

Контрольні питання для самостійного опрацювання студентами

1. Санаторно-курортне лікування захворювань серцево-судинної

системи.

2. Санаторно-курортне лікування захворювання легень.

3. Санаторно-курортне лікування захворювань, пов'язаних з обміном речовин.

4. Санаторно-курортне лікування захворювань ендокринної системи та цукрового діабету.

5. Санаторно-курортне лікування захворювань опорно-рухливого апарату.

Практичні завдання

1. Визначте які основні принципи дієтичного харчування.

2. Розкрийте сутність дієтичних столів. За якими показниками використовують кожен з них.

3. Висвітліть організацію зустрічі, прийому та розміщення в санаторії.

4. Які функціональні обов'язки приймального відділення?

5. Що таке санаторно-курортна книжка? З яких розділів вона складається?

6. Знайдіть інформацію про послуги, які надаються в будь-якому санаторії (на вибір). Який напрямок лікування переважає?

7. Розгляньте нормативні документи, які дозволяють проводити безкоштовне лікування осіб з інвалідністю, учасників АТО (ООС), інших пільгових груп населення.

**ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ/ІНДИВІДУАЛЬНЕ
ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ (ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВ)
З ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЛОГІЯ ТА САНАТОРНО-КУРОРТНЕ
ЛІКУВАННЯ»**

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті за наступними варіантами:

1. Понятійний апарат рекреалогії. Поняття дозвілля, відпочинку, рекреації, рекреаційних потреб, рекреаційного часу, рекреаційного простору, рекреаційної діяльності, рекреаційної системи.
2. Рекреаційна діяльність як форма діяльності людини та груп населення.
3. Роль обслуговуючого персоналу в рекреаційній системі.
4. Теоретичні школи рекреації.
5. Рекреаційна діяльність як специфічна діяльність суспільства щодо організації умов для задоволення населенням його потреб у відпочинку.
6. Підсистеми рекреаційних систем.
7. Теорії рекреації.
8. Функції рекреаційної діяльності.
9. Бальнеологічні курорти: Будапешт, Баден-Баден, Карлові Вари, Кавказькі Мінеральні води, курорти Мертвого моря.
10. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних.
11. Класифікація рекреаційної діяльності.
12. Гірські курортні системи: курорти Австралійських Альп, Красна Поляна, Бакуріані, курорти Андорри.
13. Фактори впливу на рекреаційні потреби населення.
14. Поняття рекреаційної програми.
15. Приморські рекреаційні системи: Французька Рив'єра, курорт Сочі, Балтійські курорти, Акапулько, курорти Варни, Канари.
16. Ієрархічні рівні рекреаційних потреб.
17. Функції рекреаційних програм.
18. Функціональна типологія рекреаційних систем.
19. Рекреаційний простір як частина соціального простору.
20. Типи рекреаційних програм.

21. Просторова типологія рекреаційних систем.
22. Попит на рекреаційну діяльність та економічна оцінка рекреаційних потреб.
23. Методика створення рекреаційних програм.
24. Рекреаційні системи щоденних, щотижневих, щорічних циклів.
25. Поняття рекреаційного часу, його властивості.
26. Специфічні риси рекреаційної діяльності, упорядкованість і періодичність. Цикл як форма організації рекреаційної діяльності.
27. Типологія рекреаційних систем.
28. Види та класифікація рекреаційного часу.
29. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних.
30. Загальні риси підсистеми: вибірковість, самоорганізованість, здатність до адаптації.

У другому модулі виконується практичний проект – «Рекреаційний похід о.Хортиця з відвідуванням санаторію-профілакторію «Запоріжсталь»»

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОГО ВІДДІЛЕННЯ
З ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЛОГІЯ ТА САНАТОРНО-КУРОРТНЕ
ЛІКУВАННЯ»**

Вказівки до виконання контрольної роботи

До методів контролю даної дисципліни можна віднести перевірку конспекту лекцій, перевірку тестових завдань, контрольні роботи, перевірку письмових поточних завдань, екзамен.

Відповідно до навчального плану студенти виконують контрольну роботу. Номер варіанта завдання для контрольної роботи студент визначає за останньою цифрою номера своєї залікової книжки. Наприклад, якщо остання цифра номеру залікової книжки “3”, то студент вибирає варіант “3”.

Для послідовного і чіткого викладу матеріалу слід скласти план роботи.

Під час виконання роботи необхідно використовувати джерела, наведені в навчальній програмі і рекомендовані на лекціях, а також підручники та нормативні акти, що відповідають темі роботи.

Обсяг контрольної роботи не повинен перевищувати 20 сторінок формату А4. Контрольна робота повинна містити вступ, основну частину, висновки. Наприкінці роботи необхідно навести список використаної літератури, вказати дату виконання і поставити підпис.

Результати самостійної роботи доповідаються на семінарському занятті у вигляді доповіді або здаються для перевірки викладачу.

Варіант 1

1. Понятійний апарат рекреології. Поняття дозвілля, відпочинку, рекреації, рекреаційних потреб, рекреаційного часу, рекреаційного простору, рекреаційної діяльності, рекреаційної системи.
2. Рекреаційна діяльність як форма діяльності людини та груп населення.
- 3 Роль обслуговуючого персоналу в рекреаційній системі.

Варіант 2

1. Теоретичні школи рекреації.
2. Рекреаційна діяльність як специфічна діяльність суспільства щодо організації умов для задоволення населенням його потреб у відпочинку.
3. Підсистеми рекреаційних систем.

Варіант 3

1. Теорії рекреації.
2. Функції рекреаційної діяльності.
3. Бальнеологічні курорти: Будапешт, Баден-Баден, Карлові Вари, Кавказькі Мінеральні води, курорти Мертвого моря.

Варіант 4

1. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних.
2. Класифікація рекреаційної діяльності.
3. Гірські курортні системи: курорти Австралійських Альп, Красна Поляна, Бакуріані, курорти Андорри.

Варіант 5

1. Фактори впливу на рекреаційні потреби населення.
2. Поняття рекреаційної програми.
3. Приморські рекреаційні системи: Французька Рив'єра, курорт Сочі, Балтійські курорти, Акапулько, курорти Варни, Канари.

Варіант 6

1. Ієрархічні рівні рекреаційних потреб.
2. Функції рекреаційних програм.
3. Функціональна типологія рекреаційних систем.

Варіант 7

1. Рекреаційний простір як частина соціального простору.
2. Типи рекреаційних програм.
3. Просторова типологія рекреаційних систем.

Варіант 8

1. Попит на рекреаційну діяльність та економічна оцінка рекреаційних потреб.
2. Методика створення рекреаційних програм.
3. Рекреаційні системи щоденних, щотижневих, щорічних циклів.

Варіант 9

1. Поняття рекреаційного часу, його властивості.
2. Специфічні риси рекреаційної діяльності, упорядкованість і періодичність. Цикл як форма організації рекреаційної діяльності.
3. Типологія рекреаційних систем.

Варіант 10

1. Види та класифікація рекреаційного часу.
2. Критерії віднесення потреб до категорії рекреаційних.
3. Загальні риси підсистеми: вибірковість, самоорганізованість, здатність до адаптації.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «РЕКРЕАЛОГІЯ ТА САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ»

1. Які існують визначення поняття рекреація?
2. Що спільного та яка різниця між поняттями «рекреація» та «туризм»?
3. Дайте визначення поняттю «рекреаційна діяльність». Які основні напрямки рекреаційної діяльності?
4. Вільний час як передумова рекреаційної діяльності.
5. Як розподіляється загальний фонд часу людини? Які складові вільного часу та види рекреаційної діяльності в залежності від цих складових?
6. Дайте визначення поняття «рекреалогія». Що є об'єктом та предметом рекреалогії?
7. Дайте визначення поняття «курортологія». На яких напрямках базується курортологія як наука?
8. Як розвивалась наука про курорти?
9. Що таке рекреаційний потенціал?
10. Що таке рекреаційні заняття? Що таке елементарні рекреаційні заняття та їх властивості?
11. Що таке типи рекреаційної діяльності? Які типи рекреаційних занять розрізняють?
12. Як формуються цикли рекреаційної діяльності?
13. Охарактеризуйте основні риси рекреаційно-курортного районування території України, назвіть таксономічні одиниці різного рангу.
14. Поняття «рекреаційні ресурси», їх види.
15. Природні передумови рекреації.
16. Основні положення рекреаційної оцінки природних ресурсів.
17. Методичні прийоми і способи медико-біологічного типу оцінювання природних рекреаційних ресурсів.
18. Психолого-естетичний тип оцінювання природних рекреаційних ресурсів.
19. Технологічний тип оцінювання природних рекреаційних ресурсів.
20. Кадастрова оцінка природних ресурсів.

21. Що таке природні лікувальні ресурси? Дайте визначення поняття «особливо цінні та унікальні природні лікувальні ресурси».
22. Що таке лікувально-оздоровча місцевість?
23. Як підрозділяють курорти за загальноприйнятою класифікацією?
24. Які природні території належать до курортів місцевого значення?
25. Як характеризуються кліматичні умови України?
26. Дайте визначення поняття «мінеральні води»?
27. Які дев'ять основних бальнеологічних груп мінеральних вод виділено на сьогодні?
28. Яку сукупність кількісних показників і ознак використовують для віднесення мінеральних вод до тієї чи іншої бальнеологічної групи?
29. Які основні критерії оцінки мінеральних вод?
30. Що належить до природних лікувальних грязей?
31. Які є типи лікувальних грязей за основними фізико-хімічними показниками, що визначають їх лікувальні властивості? Як поділяються грязі в залежності від мінералізації?
32. Що таке пологіди, торфові, сульфідні, сапропелеві, сопочні грязі?
33. Які мікроелементи входять до складу грязей? Дайте коротку характеристику основним типам лікувальних грязей?
34. Який механізм дії лікувальних грязей на організм людини?
35. Геліотерапія як метод кліматолікування. Параметри процедур.
36. Таласотерапія як метод кліматолікування.
37. Які кліматопроцедури призначаються в літній період (з травня по жовтень)?
38. Які кліматопроцедури призначаються в холодну пору року (жовтень - квітень)?
39. Який вплив водолікувальних процедур на організмі людини?
40. Як поділяють водолікувальні процедури?
41. Обливання, обтирання та укутування як водолікувальні процедури.
42. Ванни як водолікувальні процедури. Які існують види ванн, їх дія на організм людини, показання та протипоказання?

43. Душ як водолікувальна процедура. Які види душу існують?
44. Глина, пісок, парафін та озокерит як лікувальні фактори.
45. Які основні протипоказання до грязелікування і взагалі теплолікування?
46. Що таке фізіотерапія? Принципи сучасної фізичної терапії.
47. Які існують методи лікування постійним струмом, їх дія на організм, показання та протипоказання?
48. Сумісність фізіотерапевтичних процедур.
49. Які існують основні засоби ЛФК? Які основні форми ЛФК?
50. Що таке масаж? Види масажу. Які протипоказання до масажу?
51. Кількість рекреаційно-курортних установ по областях України та їх місткість.
52. Географія лікування окремих хвороб на курортах України (опорно-руховий апарат, система кровообігу, органи дихання, нервова система та ін.).
53. Санаторно-курортне лікування захворювань серцево-судинної системи.
54. Санаторно-курортне лікування захворювання легень.
55. Санаторно-курортне лікування захворювань, пов'язаних з обміном речовин.
56. Санаторно-курортне лікування захворювань ендокринної системи та цукрового діабету.
57. Санаторно-курортне лікування захворювань опорно-рухливого апарату.
58. Визначте які основні принципи дієтичного харчування.
59. Розкрийте сутність дієтичних столів. За якими показниками використовують кожен з них.
60. Що таке санаторно-курортна книжка? З яких розділів вона складається?

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Базова

1. Воробйова О.А. Збалансоване природокористування та господарювання в рекреаційно-туристичній сфері: монографія / О.А. Воробйова. – Одеса: ІП- РЕЕД НАН України, 2012. – 248с.
2. Мокієнко А. В., Нікіпелова О. М., Солодова Л. Б. Причорноморські лимани: гігієнічні та медико-екологічні аспекти збереження природних лікувальних ресурсів [Колективна монографія] / А.В. Мокієнко, О.М. Нікіпелова, Л.Б. Солодова [та ін.]; під ред. А.В. Мокієнко, О.М. Нікіпелової, К.Д. Бабова. – Одеса: ТЕС, 2012. – 274 с.
3. Сердюк О.М., Гурова Д.Д., Кукліна Т.С., Бойко Т.А. Рекреалогія та санаторно-курортне лікування: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.М. Сердюк, Д.Д. Гурова, Т.С. Кукліна, Т.А. Бойко. – Запоріжжя, 2013. – 144 с.: іл.,табл..
4. Гродзинська І. О., Нездоймінов С.Г., Гусева О.В., Замкова А. В. Основи рекреалогії (економіко-екологічний та маркетинговий аспект) [текст] : навч. посіб. / І.О. Гродзинська, С.Г. Нездоймінов, О.В. Гусева, А. В. Замкова. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 264 с.
5. Кушнірук Ю.С. Рекреація та курортологія: Навчальний посібник. – Рівне: НУВГП, 2012. – 146 с.
6. Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навчальний посібник. – К.: Альтпрес, 2017. – 264 с.

Допоміжна

1. Влащенко Н. М. Нормативно-правове забезпечення санаторно- курортної діяльності в Україні / Н. М. Влащенко // Бізнес Інформ. – 2012. – № 4. – С. 147–150.
2. Нездоймінов С.Г. Концептуальні підходи до «зеленого регіоналізму» як екологічного імперативу розвитку рекреації та туризму в Україні./ С.Г.Нездоймінов, Н.М.Андрєєва // Регіональна економіка. Науково-прктичний журнал. — Львів: Інститут регіональних досліджень НАН України, 2012. — №2(64). — С.80-88.
3. Білецька Г.А. Рекреаційне природокористування: навч. посіб. / Г.А. Білецька. – Львів: «Новий Світ – 2000», 2013. – 149 с.

4. Закон України «Про курорти» від 05 жовтня 2000 р. № 2026-III із змінами і доповненнями, внесеними Законом України від 19 січня 2006 року № 3370-IV

5. Використання кліматичних факторів в комплексі санаторно-курортного лікування / за ред. Л.І Фісенко. – К.: Купріянова, 2005. – 256 с.

6. Заваріка Г.М. Курортна справа: навчальний посібник. – К, 2015. – 277 с.

Інформаційні ресурси

1. Санаторне господарство світу. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <<http://ru.wikipedia.org/wiki/>>. [Посилання дійсне на 10.06.2019 р.]

2. Рекреалогія. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <<http://ru.wikipedia.org/wiki/>>. [Посилання дійсне на 11.06.2019 р.]

3. Типізація курортів – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <http://tourlib.net/books_ukr/maslyak-rekr8-1.htm >. [Посилання дійсне на 10.06.2019 р.]

4. Рекреація і туризм. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <<http://tourlib.net/recreation.htm>>. [Посилання дійсне на 10.06.2019 р.]

5. Законодавча база – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту: <<http://www.ebk.net.ua/Book/GPravo/16-22/71701.htm>>. [Посилання дійсне на 12.06.2019 р.]

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань студентів, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань студентів здійснюється за 100-бальною системою.

Кожен змістовний модуль оцінюється за 100-бальною системою. Отримані за кожен змістовний модуль бали підсумовуються та діляться на 2.

Форми контролю знань студентів:

- поточний;
- модульний;
- підсумковий (залік).

Оцінювання знань студентів в університеті здійснюється за 100-бальною шкалою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F). Поточний контроль знань студентів протягом одного семестру включає оцінку за роботу на лекційних, лабораторних, практичних або семінарських заняттях та самостійну роботу.

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому у стислому і системному вигляді викладений основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов'язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв'язки між різними поняттями, положеннями, концепціями, проблемами теоріями тощо. Кожний студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Під час аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі.

Відвідування студентом лекції та її наявність в ОКЛ з дисципліни «Рекреалогія та санаторно-курортне лікування» дає

студенту **2 бали** за кожну лекцію в кожному змістовному модулі.

Робота на практичних заняттях:

Під час практичних занять студенти усно доповідають на питання. Активна робота студента на занятті оцінюється в **10 балів**.

Критерії оцінки на практичному занятті

Бали	Критерії оцінки
10-9	Оцінюється робота студента, який в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів або письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, активний, часто виступає і часто задає питання; активно, дуже добре працює в парі/групі/команді, розв'язує завдання стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
8-7	Оцінюється робота студента, який володіє навчальним матеріалом, виконує більшість завдань практичних занять, виявляє знання елементарних положень з дисципліни, іноді виступає і задає питання; добре працює в парі/групі/команді, але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
6-5	Оцінюється робота студента, який частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
4-3	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що

	потребують однослівної відповіді, іноді виконує завдання практичних занять; інколи виступає і задає питання; не дуже добре працює в парі/групі/команді.
2-0	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань, погано працює в парі/групі/команді.

Самостійна робота студентів/індивідуальне завдання

Виконання індивідуального завдання можливе у вигляді реферату або усної доповіді на практичному занятті. Така форма надає студенту можливість отримати максимум **24 бали** в першому модулі. У другому модулі студенти беруть участь в рекреаційному поході о. Хортиця, із відвідуванням санаторію-профілакторію «Запоріжсталь». Участь у поході оцінюється у **46 балів**.

Критерії оцінки індивідуального завдання:

Бали	Критерії оцінки
24-20	В повному обсязі володіє матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
19-15	Достатньо повно володіє матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
14-10	В цілому володіє матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
10-5	Не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст

	теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
5-0	Погано володіє матеріалом, на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів здійснюється через проведення аудиторних письмових контрольних робіт. В структурі навчання виділяють 2 змістовних модулі. Тобто студент двічі за семестр складає модульний контроль та має можливість набрати максимум **10 балів** у кожному модулі. Контрольна робота проходить у письмовій тестовій формі (10 тестових питань). Правильна відповідь на тестові питання оцінюється в **1 бал**.

Студент, який з різних обставин не отримав необхідної кількості балів з будь-якої теми, має можливість самостійно її підготувати і пройти індивідуальний поточний контроль знань з цієї теми та виконати індивідуальні завдання, що пропонуються в робочій програмі.

ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ знань студентів означає поступове накопичення балів від одного поточного модульного контролю до іншого в кінцевому рахунку отримання загального підсумкового балу.

1 модуль (максимум балів)		2 модуль (максимум балів)	
Лекції	6 (3 лекції*2)	Лекції	4 (2 лекції*2)
Практичні	60 (6 практ.зан*10)	Практичні	40 (4 практ.зан*10)
Контрольна робота	10	Контрольна робота	10
Самостійна робота/Ідз	24	Самостійна робота/Ідз	46
Всього	100	Всього	100

Якщо студент з будь-якої поважної причини не виконав умов набору балів за період вивчення, він має змогу під час заліково-екзаменаційної сесії прийти на залік і скласти усно мінімум 2 питання

за переліком та виконати тести. В такому разі бали за підсумковий модульний контроль (максимум 100 балів) та бали, які отримані на заліку (максимум 100 балів), підсумовуються та діляться на два.

КРИТЕРІЙ ОЦІНКИ НА ЗАЛІКУ:

1. **Три питання** потребують змістовної відповіді, кожна з них розкриває сутність того чи іншого поняття або теоретичного положення (оцінюється від 0 до 30 балів за кожне питання).

30-27 балів отримують студенти, які повністю розкрили сутність поняття, дали його чітке визначення або проаналізували і зробили висновок з конкретного теоретичного положення.

26-23 балів отримують студенти, які правильно, але не повністю дали визначення поняття або поверхово проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

22-18 балів отримують студенти, які правильно, але лише частково визначили те чи інше поняття або частково проаналізували і зробили висновок з теоретичного положення.

17-0 балів отримують студенти, які частково і поверхово визначили те чи інше поняття або сформулювали висновок з теоретичного положення, допустивши неточності та помилки.

2. Правильна відповідь на **10 тестових питань** оцінюється в **1 бал** кожна.

Студенти заочного відділення виконують контрольну роботу.

Кожен студент заочного відділення виконує контрольну роботу за варіантом. Вибір варіанта здійснюється за останньою цифрою в заліковій книжці.

В кожному варіанті необхідно розглянути 3 питання. Кожне питання оцінюється в 20 балів максимум.

Після перевірки викладачем контрольної роботи та її захисту в усному вигляді викладач допускає студента до заліку. Критерій оцінки питань на заліку той самий, що й для контрольної роботи. На заліку студент відповідає на 2 питання з переліку.

Критерії оцінки контрольної роботи для заочників:

Контрольна робота, письмова та усний захист	Критерії оцінки
20-18	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
17-14	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
13-9	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.
8-5	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
4-2	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.
1-0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Сума балів, накопичених здобувачем вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних (семінарських) заняттях та на підсумковому модульному контролі, свідчить про **ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни** на конкретному етапі її вивчення. Протягом семестру студенти можуть набрати від 0 до 100 балів, що переводяться у національну шкалу оцінювання і відповідно у шкалу ЄКТС. Кількість балів відповідає певному рівню засвоєння дисципліни:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	визначення
		для заліку	
90 – 100	A	зараховано	відмінно - повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми та поточного модульного контролю в цілому.
85-89	B		дуже добре - недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому.
75-84	C		добре - недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє

			самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми та модульного поточного контролю в цілому виконав не повністю.
70-74	D		задовільно – засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання кожної теми модульного контролю не виконав.
60-69	E		достатньо - засвоїв лише окремі питання навчальної програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та модульного контролю в цілому.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно – не засвоїв більшості тем навчальної програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми та модульного контролю в цілому.
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно – не засвоїв навчальної програми, не вміє викласти зміст кожної теми навчальної дисципліни, не виконав модульного контролю.